

• En berättelse med sommarstänk och hälsning från Anders Vestergård i juletid 2004 •
= Något att läsa ända fram till nästa jul för den som har och tar sig tid och intresse =
Därför säger jag det redan nu: Tack för allt, Allt Gott och däribland ett Alldeles Nytt År!

Från vänster den blivande författaren (?), den förre dansbandsmusikern, rävfarmaren, revyaktören, målaren, kommunalpolitikern och kostymägarens kompis samt den blivande idrottsministern.

Foto: Alf Grop

När kenyanerna kom till byn

Fredagen den 24 november år 2000 begravdes tant Greta i Örebro. För mig som trampat trehjuling på hennes och farbror Svens gård redan för mycket länge sedan var hon solsken och glädje och sockerkaka.

Samma sommar hade jag börjat en resa genom Sverige, Österrike, Slovenien, Schweiz, Au-

stralien, Norge, Thailand och Kina som slutade på Arlanda flygplats i Stockholm den andra november. Den biljett som förde mig hem därifrån till Vasa hade ett returdatum tre veckor senare, inför ett Park World Tour-styrelsemöte hos Hans Mårtensson i Strängnäs den tjugotredje och därmed befann jag mig som enda Fin-

landssläkting i Örebro fredagen den 24 november.

Jordfästningen hölls i Almby kyrka och jag ångrade smått att jag inte förstått att ta en av de röda rosor som delades ut då vi steg in. På min första begravning i Sverige lärde jag mig att släkt och vänner här bar en eller flera rosor med sig då de gick fram till kistan och sade farväl.

Det var en vacker begravning och när vi drack kaffe och åt kaka på minnesstunden berättade prästen att han var släkt med Björn Lans som vunnit VM i skidorientering.

Jag stannade över veckoslutet och kunde med hjälp av kusin Henrys videoutrustning plöja igenom en hög kinesiska kassetter från våra orienteringstävlingar i oktober och göra ett tidsschema på innehållet för finlandssvenska TV:n som ville använda det i Sportmagasinet. Vi gjorde en löprunda i skogen med farbror Sven och träffade det lokala jaktlaget och innan jag skulle lifta med kusin Lars till Stockholm och Finlandsbåten plockade Sven fram något gråglänsande ur garderoben.

”Prova den här”, sa han med glimten i ögat. ”Den kanske passar dig.”

Det var Lars’ bröllopskostym, nästan tjugo år gammal och sällan nyttjad, efter ett äktenskap som inte varat mer än några år. Numera var Lars lyckligen ogift och sambo och hyggligt vältränad men ändå för stor för kostymen som faktiskt passade mig. Med en tår av 80-talsnostalgi i ögonvrån och historiska vingslag kring öronen tackade jag glatt ja till den oväntade gåvan och anträdde färden mot fäderneslandet. Vattnet stod högt intill rondellen i Arboga.

Ett antal månvarv senare, lördagen den 7 augusti 2004, rullade en bil med blivande världsmästaren Mats Haldin och två halvsovande varelser i land på kajen i Åbo. Jag hade träffat Peter Gitura för första gången i Italien fem månader tidigare, då han kom släntrande mot en buss som var på väg att gå och väntade på honom, vilket han inte verkade ha en aning om.

Nästan ett halvdussin kenyaner hade skrivit till mig under nästan lika många år och fått inbjudningar till Park World Tour-tävlingar, men ingen av dem hade nånsin, nånsin synt till, utom en som redan funnits i Sverige under 5-dagars-

orienteringen i Närke för fyra år sedan och aldrig behövt nån inbjudan. Peter Gitura var den allra första som kommit ända fram, kanske tack vare att handelskammaren i Brindisi betalade och fixade hans flygbiljett efter att lokale fixaren Gabriele Viale utnämnt honom till konferensföreläsare som representant för Kenyas olympiska kommitté. De vaknare medpassagerarna i bussen som väntat 45 minuter på att avsegla gav till ett glatt och häpet skratt över att verkligen få se en livslevande kenyan som nått hela vägen fram och skulle vara med och orientera och snart hade vi viftat ombord Peter som hälsat minst lika glatt och lärt oss att ”Mambo Jambo” var swahili och betydde ”Hur är läget? Det är bra!” och sedan försvunnit ut igen för att hämta resten av sitt bagage då han insett att han skulle med på bussen som aldrig skulle återvända till denna plats.

Lördagen den 7 augusti fick han se en annan plats som han aldrig hade sett förr då han klev ur Mats Haldins gamla Toyota på parkeringsplatsen till det som tio år tidigare varit Röda korsets flyktmottagning och både före och efter det hetat Hotel Fenno och en gång ägts av affärsmannen Peter Fryckman som sedermera gripits i Sydafrika och nu tillbringade det mesta av sin tid i fängelse.

Utöver Mats Haldin steg också Isabellah Moraa Amoro ur bilen, plötsligen framme vid både starten och målet för detta delmål på hennes första resa utanför sitt hemland. Hon kom från en annan stam än Peter, Gitura alltså, var flera centimeter längre och aningen explosivare. En sån där som det slår positiva gnistor om, hade jag tänkt redan då jag tecknade ner hennes toppresultat på fem och tio kilometer på en gräsmatta utanför Göteborg två och en halv vecka tidigare, på väg från årets 5-dagarsorientering mot FM-arrangemang i friidrott hemma i Vasa och därpå vårt traditionella OrienteringsJippo där jag så gärna ville se Peter och Isabellah som de allra första afrikanska gästerna. Båda var intresserade, särskilt Isabellah som på allt sätt ville lära sig mer om orientering, medan Peter som sprungit maraton på två timmar och elva minuter och halva sträckan på 1.03 sökte löptävlingar där han kunde förtjäna pengar, för det var ett annat av deras mål under de mer än tre månader som de två skulle tillbringa i Norden.

Peter hade fått sin flygbiljett till och från Sverige av rektorn för svenska skolan i Nairobi där han hjälpte till som idrottslärare ibland och Isabellah hade också fått sin resa betald men pratade titt som tätt om att hon måste tjäna ihop pengar till returbiljetten. Hemma i Kenya bodde båda på träningscenter där de fick husrum och mat för dagen, men för att förtjäna det och förtjäna något mer än så måste de springa, springa snabbt och snabbare än så i de tävlingar där det fanns pengar att förtjäna.

”Fotboll spelar jag aldrig” hade Peter berättat då vi träffades i Italien. ”Jag kan inte riskera mina fötter, för de är mitt liv. Med dem ska jag försörja både mig själv och min familj.”

Några slantar hade han inte sprungit in under de fyra veckor de tillbringat på 5-dagars och hos orienteringsbekanta i Göteborgstrakten innan Mats kommit körande från Norge och tagit dem med till Vasa. Han hade vunnit ett landsvägslopp i Sverige, men oftast bestod priserna av varor som inte var alldeles användbara för en kenyan och inte alldeles lätta att byta till pengar. Isabellah hade ont i foten och det berättade hon först sent på kvällen efter Jippot på Vasklot där vi var de allra sista orienterarna som fanns kvar med kartbitar och resultat och pappersbråte från kansliet men hyggligt mätta efter middagen för elitdeltagarna där Peter och Isabellah så uppskattat hade ropat upp och kramat om alla pristagare i dam- respektive herrklassen på prisutdelningen. Själva tävlingen hade de också satt färg på, inte minst för publiken som spánt väntat på att de snabbfotade kenyanerna skulle dyka upp ur skogen. Isabellah, jo, hon hade klarat elitens 3,8 kilometer på en timme men glömt en av de 18 kontrollerna, medan Peter tackat för sig efter en timme och elva minuter då han kom till kartbytet och hade nästan halva banan kvar. Mats hade behövt mindre än 19 minuter för hela sträckan, men våra långväga gäster var så glada och tacksamma ändå där vi stod på hotellgården och bara saknade nyckeln till den silverglänsande lånebil som kassörs-Tomas fixat för veckoslutets begivenheter. Dörrarna stod öppna och det kenyanska bagaget ilastat och säg bara inte att vi skulle börja den fortsatta färden med att bli stående här?

Peter hade redan lånat min väldigt begagnade terrängcykel och balanserade runt på parkeringsplatsen medan jag sprang omkring och letade och till slut hittade bilnyckeln vid datorn i hotellreceptionen där Isabellah kollat sin e-post. En djup suck av lättnad senare kunde vi rulla in mot centrum med Peter på cykel och ta trapporna upp till min höghuslägenhet som var fylld med än fler kartbitar och mer pappersbråte och allmän oreda efter två veckors intensivjobb med Jippot. Egentligen hade jag hoppats att någon annan kunde ha hjälpt till med inkvarteringen, men nu var vi här och efter att ha röjt undan lite gick det alldeles bra för Isabellah att nyttja långsoffan i ena ändan av vardagsrummet och Peter att sträcka ut sig i bäddsoffan i andra hörnet och så byggde vi en barrikad av stolar och kuddar mitt emellan innan Isabellah klev in i duschen och Peter och jag drog ut på stan för att proviantera innan alla butiker stängt.

Söndagen, dagen därpå, var den enda jag lyckats planera någorlunda för de två gästartisterna som skulle stanna till torsdag på väg mot Midnattsloppet i Stockholm följande helg. Resan mot Augustiloppet i Jakobstad skulle starta kvart i nio följande morgon, men efter ett SMS från Mats med inbjudan till tränar-Mikas hus norr om stan var det inte löpning som han som sprungit maraton snabbare än nästan alla nu levande finländska män ville tala om.

”Det är klart vi ska ut med Mats” sa Peter.

Isabellah var någorlunda representativ i långbyxor och skjorta, men han löparkungen var inte direkt utrustad för en lördagskväll på stan. Prasslande träningsdräkt, långärmad tröja och skor som på finlandssvenska ibland kallas gummitossor var den mundering han bar inför en afton som vi ännu inte visste var den skulle sluta.

”Så där kan du ju inte se ut” sa jag och började leta i garderoben: ”Prova den här!”

Mm, det var nog den minsta och äldsta och sannolikt minst nyttjade av det brokiga dussin jag samlat på mig, men otvivelaktigt den med det allra största symbolvärdet:

”Ååh” sa Peter, ”en kostym!”

Han kröp snabbt in i den ljusgrå kavajen och hoppade i byxorna också.

”Har du ett bälte?”

Då vi vek upp byxbenen åtta centimeter och virade ett bälte ett och tre kvarts varv runt Peter Gituras vidjesmala midja höll byxorna någon sorts passform. Det hade förstås rymts ett antal ben till i dem, men kavajen satt förvånansvärt bra och barfotalöparen var plötsligt så oerhört lycklig: ”Titta på mig! Titta!”

”Jag har aldrig burit en kostym förr. Min mor skulle inte känna igen mig! Om jag gick så här på gatorna i Kenya skulle folk tro att jag är minister!” Långt ner i ett annat skåp hittade vi ett par tunna och väldigt oborstade skor som en gång varit svarta. De var mindre än sju storlekar för stora och med lite tidningspapper fick Peter dem snart att hållas på fötterna:

”Jag ska skriva till han Gabriele i Italien och be honom sända mig ett par riktiga skor i rätt storlek. Hur mycket ska du ha för kostymen?”

”Den är inte till salu. Det är kusin Lars’ bröllopskostym” förklarade jag.

”Jag har aldrig ägt en kostym i hela mitt liv. Vi måste förhandla” sa Peter. ”I den här kostymen kan jag bli idrottsminister i Kenya!”

Med en skrattande Isabellah i mörkblå Kalevan Kisat-jacka i baksätet och en allt stoltare idrottsminister på passagerarplatsen fram till åkte vi genom stan mot Gerby där den kostymklädde besökaren fick smaka olika ölsorter och hans nyktrare landsmaninna under avundsjuka blickar från grabbarna i sällskapet fick sin ömma fot omvårdad av gympaläraren och juniorlandslags-tränaren Mika och erbjöds en uppsättning kläder till låns av Josefin som visade sig vara nästan alldeles lika gammal som Isabellah som hon skrivit om i tidningen på vars löpsedlar Mats skulle synas. Surfande på Mikas dator hittade jag en vägbeskrivning till Pietarsaaren Hiihtäjäts nya stuga bakom korvfabriken i Jakobstad där vi borde infinna oss för Augustiloppet mindre än tolv timmar senare. Dessförinnan landade vi på Oliver’s Inn där Idrottsföreningen Femmans Orienteringssektions förnygrade High-tech team celebrerade att resultatservicen på Jippon fungerat fullkomligt nog för att tillfredsställa både deltagare, publik och tipsbolaget Veikkaus som fick dela ut betydligt mer pengar för kombinationen Liisa Anttila-Yvonne Gunell i damklassen

än för Mats Haldin-Mårten Boström på herrsidan.

Mika ledsagade snart en mycket blyg Isabellah till dansgolvet medan Peter delade med sig av träningsråd och levnadsvisdom vid bardisken och förärades ett halsband med chili och annan växtlighet av ett turnerande möhippesällskap.

Då klockan passerat två var jag redo att gå och ävenså köra, men nu var även den meriterade maratonmannen i glänsande kostym i full sving och såg ingen anledning att avsluta innan stället stängde:

”Vi ska ju inte springa mer än sex kilometer i morgon.”

”Sex och en halv” förtydligade jag, ”och åtta och en halv på kvällen”.

Medveten om att det är de egna vägvalen som gör de verkliga toppidrottarna åkte jag hem och packade och återvände klockan fyra då Peter precis avslutat en diskussion med discjockey-Fame Factory-Fredrik Furu innan dörren stängts och vi kunde fylla bilen med orienterare inklusive ”The Chili Man” som Isabellah döpt före junior-FM-fyran Janne till efter att han hurtfriskt huggit an på möhippehalsbandet med glödande resultat. Snart hängde den väl bevarade och väldigt glänsande bröllopskostymen stolt på en skåpdörr på Skolhusgatan efter att ha kyssts godnatt av den blivande idrottsministern som slumrade två meter därifrån.

Färden mot Jakobstad startade inte kvart i nio men det var förvisso fortfarande augusti då vi steg upp och jag kunde visa gästerna Vasabladet där Isabellah var flitigt citerad och Peter fanns med på bild.

”Oj-øj, Gitura försvunnen i skogen igen: Kalla på helikopter!” skrattade linslusen då han gnuggade sig i ögonen och såg sig själv i tidningen.

Där stod också att han ”ska springa resten av banan på söndag” men det fick vänta ett tag då dagens första start väntade hundra kilometer norrut om bara ett par timmar. Jag berättade allt jag hann om Vasa och Korsholm och byggnader och historia i solskenet på vägen men märkte snart att få ögon och öron var särdeles öppna. Resan blev stillsam och vi navigerade felfritt in bakom korvfabriken och parkerade intill spånbanan och skidstugan.

Det var väldigt mycket söndag och lugnt och fridfullt och aningen krävande att lära in rutten på den bana där de du som kanske inte laddat på allra bästa sätt var självklara favoriter och lika spända som jag som beslöt låta bli att själv dra på mig en nummerlapp eftersom jag gärna ville se dem komma i mål som segrare och kanske kunde hjälpa dem på vägen och dessutom dragits med en sendragande högervad ända sedan Jukolakavlen sju veckor tidigare där jag för första gången i mitt liv blivit attackerad av obotlig kramp mitt under tävling.

Nu joggade vi den första kilometern fram och tillbaka och sedan den sista med Peter och Isabellah och fick klart för oss att det skulle hänga ljusblå band längs hela rutten och stå funktionärer i varje korsning och efter att startskottet smällt och jag sprungit med nästan ända fram till korvfabriken och sett Peter rycka ifrån var jag väldigt orolig. Varför skulle han som näst intill behövt helikopter för att hitta ur skogen dagen innan överge resten av fältet redan nu? Skulle han verkligen hitta runt hela banan?

Någorlunda halvvägs på den sex och en halv kilometer långa grus-asfalt-sågspånsbetäckta sträckan susade ändå en otivelaktigt välbekant och väldigt koncentrerad profil fram i ensam majestät och kurvade självsäkert in på den avslutande rundan. Dussinnet flämtande herrlöpare senare syntes också Isabellah som första dam i fältet och jag joggade lättad tillbaka mot målområdet för att bli inkallad till speakertornet och därifrån utlotsad i skogen. I ett brunt kuvert överräcktes de 250 euro som till fyra femtedelar var segerpremierna som efter min försiktiga förfrågan till arrangörsklubbens ordförande som råkade vara orienterare bytts ut från presentkort till reda pengar och till den resterande delen var kilometerersättning för bilresan som jag väl egentligen bett om lite mer för men må så vara, segrarna var ju inte ens i mål än.

Några nervösa minuter senare var de ändå det. Peter hade hittat hela vägen, ovetande om att han putsade banrekordet med två sekunder, vilket ändå var det minsta man kunde kräva av en kenyan med hans meriter. Isabellah löpte in i manligt sällskap tre minuter och 26 sekunder senare och hennes fot mädde ganska bra och närmsta dam var långt borta och Peter vågade sig

till och med in i bastun innan det var prisutdelning.

De långväga du förärades ytterligare var sina pokaler och madrasserade utsträckbara trädgårdsfätöljer och båda höll ett litet tacktal och Peter välkomnade alla till Kenya där han hoppas kunna starta ett alldeles eget träningscenter en dag. Efter fotografering med huvudfunktionärerna utanför skidstugan lotsades vi av en vänlig Kronobybo som sprungit och skidat ihop åttahundra medaljer och siktade mot tusen in till Centralidrottsplanen i Jakobstad där ungdoms-FM i friidrott hade hunnit halvvägs in på andra tävlingsdagen.

Halvvägs in i Jippomiddagen dagen innan hade Peter, mitt i en diskussion med Peter Ivars om att bli agent för hans sportklädesfirma och i första hand få ett sponsoravtal, fått höra att rödhåriga men ändå välplanerade yrvädret Mårten Boström skulle springa 5000 meter här och snabbt hade han erbjudit sig att agera hare, ifall Mårten kunde tala med arrangörerna och se till så att han fick lite ersättning för det.

”Och vad är det för åldersklass? Kanske kunde jag vara med i tävlingen om jag rakar mig?” hade Peter sagt och strukit sig över hakan. Åldersklassen var 22 och han skulle fylla 28 i december. Väl framme vid idrottsplanen kurrade det duktigt i våra magar och då Peter inte rakat sig och vi träffade Mårten som verkade väldigt lugn och laddad och säker beslöt vi åka tillbaka in till centrum och unna oss en lunch före loppet. Den populäraste stående bord-restaurangen var stängd och den stora pizzakedjan saknade ris i sortimentet så snart fann vi oss hos lokala hjälten Korv-Göran på gågatan. Där blev det kebab med olika tillbehör och extra salt till Isabellah och vi fick inte i oss allt men nog med oss och detta var livet mitt emellan två idrottsplatser.

Tillbaka vid den senare kom vi av någon anledning in bakvägen och alldeles gratis och såg starten på 5000 meter och Peter konstaterade att Mårten skulle greja det här alldeles förträffligt och somnade sedan på grässlånten i närmaste kurva. Isabellah och jag hejade vidare och Peter vaknade lagom för att se Mårten sträcka händerna i vädret och bli finländsk mästare på

en tid som han själv förstås kunde ha sprungit i sömnen.

Några banlopp, höjdhopp och prisutdelningar senare var vi mätta på friidrott och beslöt fylla vattenflaskorna och fortsätta söderut. Jag strödde Isabellahs eller egentligen Korv-Görans salt i min guldfärgade plastbutelj och insåg att det ju kunde räcka för att rädda mig från all kramp under det viktiga lopp som väntade några timmar senare. För att ytterligare förgylla färden valde jag vägen mellan Jakobstad och Nykarleby och svängde höger före torget så att förstagångsbesökarna skulle få uppleva kyrkan och älven också. Det var mycket tyst i bilen och inte ens då jag parkerade mittemot minnesmärket över sentida tortyrredskap ett par kvarter bort var det någon annan än jag som rörde sig.

Jag klev ut och klättrade barfota upp för mossbeklädd berghäll för att hamna mitt på Bild-Mats' bakgård där fotografen själv precis lastade in stora objektivet i skåpbilen.

"Hej!" eller kanske någonting mer sprittande än så sa vi båda två lika häpet. Han och hunden Nelly var på väg till konfirmationsfotografering men hade gott om tid och kunde gärna bjuda på kaffe eller te eller vad som helst och jag berättade att jag först måste kolla om mina medpassagerare på denna tur genom de inre delarna av yttre rymden var vakna. Det rörde på sig lite grann i bilen och med Mats som hade en kusin från Afrika i spetsen åkte vi i karavan till torget och blev bjudna på glass och slog oss ner på utescenen där vi diskuterade kor och andra väsentliga ting och jag påminde mig att en av Mats' bröder ju varit förhållandevis flink tiotusenmeterslöpare innan han blev stadsdirektör i en mer handbollsspelande stad i de svenskare delarna av södra Finland. Mats berättade också att livet var väldigt spännande, särskilt efter att Norra Posten rubricerat sin ledare i midsommarveckan "Kärlekens tid" och så tackade vi stort och åkte vidare förbi Döbeln vid Jutas men redan där fick jag väldigt lite gensvar på mina fortsatta historiska betraktelser. Av historiska skäl tankade vi lite grann vid bensinstationen i det som en gång kallades Las Palvis och väl framme någon stans mitt i de sydvästligaste delarna av Maxmo svängde vi än en gång till höger för att få uppleva

denna ända av den knappt två veckor gamla asfalten.

Jag älskar Vassor! Det må erkännas alldeles direkt, denna by där både mor och far och hela släkten i ännu ganska outredda led har sina rötter och där somrarna var både soliga och regniga och ibland ganska kalla på simkursen men där det alltid fanns hallonsaft hos mormor och brännässlor i dikena att cykla ner bland på promenad med farmor och även om jag aldrig bott i byn så var den väldigt, väldigt mycket sommar och Österbotten och landsbygd och hemma. Och lika mycket, ja nästan lika mycket som jag älskar Vassor så älskar jag Vassorloppet.

När det börjat är ingen riktigt säker på, men det var över tjugo år sen och farbror Sven, traditionsenligt hemkommen från Sverige över sommarn och springande längs vägarna hade frågat Stig Beijar i granngården om han sett nån som liknade Lasse Virén varpå Stig replikerat att den han sett snarare påminde om Miruts Yifter och snart hade de sprungit ikapp runt byn båda två och till och med fått far Rudolf med sig. Året därpå hade de flyttat starten till ungdomslokalen och bjudit in andra Vassorbor och -ättlingar och sommargäster och döpt det hela till Vassorloppet och så hade det bara rullat på. Varje sommar då Sven var hemma och även utan honom på sistone hade det sprungits runt byn en kväll då Stig fanns till städs och alla som råkat få höra talas om det och kommit sig dit och vågat ställa upp hade varit välkomna och varje gång hade åtminstone någon av åskådarna haft eller kunnat låna en klocka och en bit papper och en penna och på så vis hade deltagarnas namn tecknats ner och så hade någon ropat häpp och så hade alla utom åskådarna i väldigt väl samlad tropp joggat iväg och ibland hade det dröjt väldigt länge innan någon brytt sig om att rycka loss och börja spurta. Det syntes också på de resultat som senare upphittats och bevarats för eftervärlden i en särskild Vassorloppetmapp.

Nu hade Sven avslutat årets sommarbesök några dagar innan och det var ett antal år sedan Stig, som var betydligt mer känd som dansbandsmusiker, rävfarmare, målare, amatörskådespelare och kommunalpolitiker, nått en sådan viktklass att han föredrog att ta sig fram på cykel

Lite nervöst är det ändå före starten. (Foto: Alf Grop)

så i stället hade tidpunkten för loppet prickats in för att få med en annan framstående son av bygden, nämligen han den blivande orienteringsvärldsmästaren Mats på startlinjen. På köpet skulle loppet denna gång för allra första gången delvis gå på alldeles nylagd asfalt och likaså för första gången få deltagare från Kenya.

Allt detta hade jag noggrant förklarat för de två småningom allt vaknare passagerarna i den silverfärgade bilen som efter att galant ha glidit in i byn på den svartglänsande asfalten kurvade upp framför ungdomslokalen där Majgret och Johan och Johannes, jo, systerson till han orienterar-Mats' med mor och far då alltså, var först på plats. Sommarsöndagskvällen var precis så solig och grön och Vassor som lokalen var röd med vita knutar och med två pokaler skinande i bakfönstret verkade mästarlöparen i framsätet inte bry sig allt för mycket om att priserna i detta lopp enbart bestod av saft och bullar till alla deltagare – något som fixar-Nina och Klas hittat på för bara något år sen – och en lagerkrans som bygdens flickor så stiltigt samlat blomster och grönska till och flätat samman till den allra snabbaste.

Medan Peter pratade maraton med Johan som varit 25:e i sin debut i Stockholm året innan samlades fler och fler löpsugna och en och annan nyfiken bybo utanför lokalen. Isabellah hade träffat en av juniorflickorna som hon talat med på Jippot dagen innan och nu utbytte de orienteringserfarenheter på engelska. Snart var också Mats på plats och då Stig cyklat in på gården med sitt kännpaka breda smil och avfyrat de första skämten på världens gemytligaste dialekt och jag presenterat honom för Peter och Isabellah började Nina ropa att det var dags för start och det såg faktiskt ut som om vi var över tjugo stycken som skulle vara med den här gången. Som vanligt var det väldigt få som värmt upp och Peter hade inte ens frågat om bansträckningen men kanske hade han tagit mig på orden då jag sagt att här joggade alla tillsammans och det var först alldeles, alldeles på slutet som det kunde bli springa av på riktigt, i alla fall nu då Mats var med.

Vassortempot verkade ändå inte vara det lämpligaste för en Mats som sprudlade av spring i benen efter EM-silver några veckor tidigare och med orienterings-VM framför sig för vi hade ju knappt hunnit avverka den historiska

asfaltsträckan till Lötet innan han var tioalet meter framför fältet och fick avreagera sig med att springa baklänges. Bland oss andra pratades och skämtades det friskt och Peter fanns med mitt i klungan ganska länge innan han beslöt att göra Mats sällskap i täten. Jag försökte hålla jämna steg med Isabellah och kände efter min saltvat-tentankning glädjande nog ingenting av någon kramp men i stället mycket mer av måltiden vid Korv-Görans och då de mer VM- och maraton-meriterade och genomtränade varelserna i tätsextetten förtätade stegfrekvensen halvvägs på den bana som någon gång uppmätts till åtta och en halv kilometer kändes det bäst att hålla en fart som det fortfarande gick att vissla i.

Med två långa backar kvar hade ytterligare tre man visslat förbi och jag började trivas väldigt bra på min tiondeplats, medveten om att jag vunnit loppet för ett år sen, men precis som 1987 och 1990 då jag lika överraskande varit först i mål hade motståndet varit ett alldeles annat och segern närmast något att vara stolt över inför släkten vid kaffebordet efteråt. Nu var inte särskilt många släktingar på plats, men två afrikaner och sju blekansikten hade alltså redan korsat den osynliga mållinjen då jag tjoande av både glädje och utmattnings spurtade upp för den sista sega backen mot ungdomslokalen.

Då vi skämtat av oss det mesta fick jag klart för mig att Isabellah blivit femte medan Peter var aningen tystlåten och jag såg att lagerkransen hängde på Mats' bil.

"Jag la på en långspurt då det var en och en halv kilometer kvar" förklarade Mats och log. Han hade inte tagit några risker.

Bland saften och bullarna inne i lokalen fanns också den historiska resultatmappen och då årets noteringar lästes upp huller om buller visade det sig att den bästa nedtecknade tiden från tidigt 80-tal fortfarande stod sig. Om det var samma rutt som sprangs då var det ingen som mindes, men hur som helst var Mats med 32.37 över minuten långsammare den här gången.

Peter hade noterat tiderna och kom fram till mig.

"Jag kan nog slå det där banrekordet" sa han.

"Kan vi inte springa en gång till?"

"Fråga Stig" sa jag med mungiporna ganska nära öronen.

"Onsdag" sa Peter. "Hur vore det med onsdag?"

Kanske visste han redan att Mats skulle åka vidare mot VM-testerna i södra Finland på onsdag morgon.

"Jag kan komma tillbaka på onsdag kväll och springa nytt banrekord" klargjorde Peter allvarligt för Stig som hade svårt att hålla sig för skratt.

"Jag kan garanterat springa nytt banrekord om jag bara får lite..." fortsatte den kenyanske proffslöparen och bläddrade osynliga sedlar i högerhanden.

"Hur mycket?" frågade Stig som hade väldigt svårt att hålla sig för skratt i föreningslokalen som var mest känd för sina nyårsrevyer.

Som anfader till Vassorloppet hade han ändå insett att det var läge att ge årets begivenhet lite publicitet:

"Den här gången kunde vi faktiskt skicka resultatet till Vasabladet. Om inte för annat så för att folk ska få nåt att fundera på, med de här namnen och de här tiderna. De kan ju tro att det är tryckfel och att det är ett 18-kilometerslopp på riktigt."

Jag höll med om att resultaten definitivt skulle klara nyhetströskeln och vi gick ut för att heja på Näsman Kalle som njutit av det vackra Vassor i mer än halvtimmen mer än de mest snabbfotade springarna. Stig grunnade vidare på det där seglivade banrekordet. Mer tävlingsinriktade deltagare brukade påstå att det skulle gå att slå ifall nån skulle förstå att springa fort redan från början. Men det skulle ju också förta en del av stämningen med det pratvänliga och så gemytligt inofficiella byaloppet.

"Tänk om vi skulle ha spurtpriser, precis som i Vasaloppet. Det borde ju få fart på gänget!" sa Stig plötsligt.

"Ett vid Marthagården, det kunde ju Marthaföreningen donera, ett annat vid Jåfs vägsål och ett vid vägkorsningen Baköijjin."

"Det kunde vara nåt" sa jag och försökte övertyga Peter om att Vassorloppet bara löptes en gång om året.

"Blir vi inbjudna nästa år också?" undrade Isabellah.

"Självlklart" sa Stig och sträckte fram sin stora varma näve.

"Ni är alltid välkomna."

Sista aftonen i den smäckert spinnande silverfärgade bilen slingrade vi oss lyckliga fram och upp och ner längs den nyasfalterade vägen och såg Vassorfjärden spegla sig i solen då vi gled ut på riksåttan och Isabellah påminde om att vi måste åka via Josefin och låna kläder.

”Hej, vi ska ju vara här tre dagar till och jag vill inte se ut hur som helst då jag rör mig bland folk!” Därmed letade vi oss fram bland radhusen på Söderängsvägen i Smedsby och blev glatt bemötta och Peter kunde stretcha lite med Michael framför TV:n medan Josefin och Isabellah gick på upptäcktsfärd i sovrumsgarderoberna och en ännu stoltare drottning av Afrika snart var redo att anträda färden mot den forna länsresidensstaden.

”Vi ses på klubbträningen på tisdag! Vi springer tillsammans då” lovade Josefin Isabellah som ville lära allt-allt-allt hon kunde om orientering i detta sportens paradiset – mm, terrängen undantaget – på jorden.

”Och nu har du två timmar på dig att springa andra halvan av Jippobanan som du lovat i tidningen” påminde jag Peter då vi återsåg Vasa centrum.

”I dag har vi redan sprungit alldeles tillräckligt” upplyste elitidrottaren och undrade vad det var för veckodag som väntade hämnäst.

”Det är måndag” sa jag.

”Måndag!? Är det söndag i dag?! Då borde vi ju ha vilat och gått i kyrkan!” utbrast Peter.

Lagom välbehagligt trött höll jag med om att äventyren kunde räcka för en dag som denna och vi enades om att göra måndagen till söndag och kanske göra ett besök i Trefaldighetskyrkan men vi måste åtminstone köra ut till bilfirman som väntade på sin silverfärgade farkost och då kunde vi ju springa därifrån och fortsätta till Vasklot och ta oss runt den resterande delen av Jippobanan på vägen.

”Vi måste tvätta också” sa Isabellah.

• *Väl hunnen så här långt i historierekapituleringen är klockan 10.43 i Finland och det är onsdagen den 15 december och åtta timmar och 17 minuter tills posten stänger denna sista dag då det går att posta inhemska julhälsningar 20 eu(ropeiska) cent billigare än i morgon och därmed tackar jag stortligen alla*

som hängt med så här långt och försöker övergå till en mer kortfattad betraktelseform som följer den tidsplan som dels finns antecknad intill en blåtonad karts-kiss över skidstugan och korvfabriken i Jakobstad med närmiljö och dels på en trefjärdedelssida mellan en simpel arenaproduktionsplan för FM i friidrott och tjugo rader till ett italienskt orienteringsbildverk i det väldigt välanvända rutmönstrade A5-block som jag köpte i mars vilket i bästa fall betyder att jag når målet och lyckas få behövligt antal julbrev utskrivna inom ännu striktare kontorstid och därpå ihopvikta och inkuverterade och adresserade och annars är ju pengar ingalunda det viktigaste i världen, med tack till Svenska Österbottens Kulturfond först och främst för erkänslan och nu visar klockan i min orangekantade dator 11.07. •

Söndag 9 augusti

(Egentligen måndag, jo. Tid är väldigt vackert.)

09.00, ungefär, besluter vi lämna en av trädgårdsstolarna som Peter och Isabellah donerat till mig i bagageutrymmet på den silverfärgade farkosten som vi nu returnerar till bilfirman, delvis eftersom jag undrar när de skrämor som syns på den farligt oskyddade silverbakofångaren egentligen hamnat där. Med en karta i telefonkatalogsmodell navigerar Isabellah hela vägen till Vasklot där vi bjuds på vatten av den maratonlöpande hotellgårdskarlen innan Peter utan kompass – ”Jag är ju proffs!” – och med många skratt från mig och Isabellah och välsmakande blåbär tar sig igenom andra halvan av Jippobanan på 46 minuter vilket betyder en totaltid på en timme och 57 minuter på 3,8 kilometer.

”Jag hade ju sprungit ett maratonlopp på samma tid” säger han som nu kallar sig hobbyorienterare.

11.30 Frukost.

12.00 Tvätt och Isabellah fortsätter med att putsa badrummet och köket som nog aldrig varit så rent sen jag flyttade in i lägenheten där kartritar-Alf kommer in med ett par färgutskrifter och en minnessticka med bilder från gårdagens Vassorlopp och Peter lägger genast beslag på den med honom och Stig Beijar och mig och ber mig fixa en ram som han kan hänga upp den i på väggen där hemma.

”Varför då?” undrar jag smått förvånat.

”För att jag vill minnas Mister Stig Beijar” säger han och jag undrar återigen varför.

”För att han har så många rävar” säger Peter.

14.00 Surfing på datorn hos kusin Kim och Isabellah besvarar e-post och Peter söker löptävlingar i Sverige med fina priser och förklarar för Kim att denne kan putsa sin Stockholmmaratontid med minst en timme om han verkligen vill och har disciplin.

17.20 tar Anders Hjerpe med de två till ett stort kärr intill ett grustag i de nordinnerligare delarna av Korsholm där IF Femman Orientering ordnar fotbollsmatch. Isabellah lär känna de finländska myggen.

17.00 står det i tidsplanen men klockan är nog 20.30 innan Isabellah serverar välkockt ris och malet kött och bröd och vatten och jag får höra nästan hela historien om hur Peter redan för tio år sedan träffade nordiska orienterare på träningsläger i Kenya och blev intresserad av sporten som sedermera fick några så kallade ledare som fick sig pengar tillsända för att kunna sända ungdomar på utbildning och tävling till Sverige men själva tog hand om pengarna och Peter förstår på allt sätt om vi här uppe är mer än försiktiga med att hjälpa dem sedan dess. Självt vill han först och främst satsa på sin löparkarriär i kanske tjugo år till för att klara försörjningen, men som ledare, utan något vinstsyfte, jobbar han gärna för orienteringen medan Isabellah ju egentligen vill bli världsmästare så snabbt som möjligt men också är kassör i den enda orienteringsklubb som finns i Kenya just nu och har tio medlemmar och allra helst vill hon besöka skolor och universitet där hemma och lära de unga denna härliga sporten och så hoppas hon att de kunde få hjälp för att få till några nya och riktiga orienteringskartor och småningom kunde bilda flera föreningar och ett kenyanskt orienteringsförbund som kunde ge dem mer erkänsla. På väg mot 24 vill Isabellah förutom att som äldsta barn i en faderlös familj hjälpa dem där hemma också ge det hon, denna energirika varelse kan ge för att sprida orienteringssporten innan hon ens tänker på att bilda en egen familj.

Detta för in Peter på en utförlig skildring som kretsar tätt omkring den holländska varelse som enligt honom själv ”blev förälskad i mig” på discot

Inget för familjeförsörjande kenyaner. (Foto: Anders Hjerpe)

etter ett maratonlopp i Kenya samma vår där han var tvåa och oj-oj-oj, sen dess har de inte bara växlat e-post utan han har även träffat henne åtminstone två gånger och ser tre framtids-scenarier för sig i det land där mannen annars brukar vara tvungen att uppbåda ett varierande antal kor för att vinna en kvinna (eller kanske snarare samtycke från hennes far då:)

- 1) Han får henne
- 2) Han får hennes bil
- 3) Han mister livet

Det kanske inte allra mest önskvärda alternativ två kan uppfyllas ifall hon som hon varslat om måste lämna sin FN-tjänst och flytta hem och då har hon lovat, säger Peter, att skänka honom sin jeep som är en dröm även för en som saknar körkort.

Det inte alldeles lockande alternativ nummer tre är skäl att ihågkomma också eftersom varelsen ifråga är gift och hennes man nu har flyttat ner till Kenya.

Det slår mig att vi inte besökt kyrkan i dag heller och Isabellah undrar om jag brukar be.

”Jovisst, när jag kommer ihåg” säger jag som ibland är så trött att jag somnar på stubinen och Isabellah påminner om att det finns morgnar också och Peter bara skrattar och lovar att bjuda mig till bröllopet för då ska det slaktas kor och allt.

Tisdag 10 augusti

06.00 är Peters officiella starttid för träningspass nummer ett varje vardag och vi är faktiskt inte många minuter efter schemat då Isabellah

och han kliver ut i sommarmorgonen och jag drar på mig stora Interrailryggsäcken med ett antal klädomgångar i och bestiger cykeln för att leda klungan så långt österut längs Stadsfjärden vi kan komma innan vi svänger och följer strandremsan tillbaka förbi fångelset och hovrätten och kvarnen och Metviken och fortsätter in mot skogen för att slutligen landa hos mor och far och lillebror i Böle efter 80 minuter löpning och för min del alltså cykling i alldeles tillräckligt tuft tempo.

Peter har bara skrattat då jag sagt att jag inte äger någon bil och egentligen inte har något jobb men han är väldigt tacksam för att allt fixar sig ändå och far har kopplat i släpvagnen och får lära sig hur en ständigt leende kenyansk maratonlöpare stretchar.

08.00 Frukost och Peter förklarar för mor att han helst dricker hett vatten. Det är bra både för magen och återhämtningen efter en träning.

09.00 är nog klockan inte men efter att ha gjort en extra sväng upp på OS-släggkastaren David Söderbergs hemgård stannar kusin Monicas röda bil som vi nu bytt till oss på gården hos orienteringsgymnasielärar-Mikael där hans dotter Linda och VM-meriterade forna respektive nuvarande elever Staffan och Pernilla redan ritat in den bana som 16-årsflickorna ska springa på de finländska mästerskapen i nattorientering en knapp månad senare. Mikael visar också en bild på sig själv i kanot mitt på byvägen med en vattenomfamnad kyrka i bakgrunden för detta är mindre än en vecka efter att 150 millimeter regn störtat ner i trakterna kring det Vörå där vi nu befinner oss över en natt och gjort människor och djur hemlösa och spolat sönder stora vägar och byggnader. Därför stämmer inte heller FM-kartan till alla delar men vi tar oss ganska torrskodda och i njutbart lugn fart genom banan under denna härliga somriga förmiddag och blivande världsmästarn Mats möter upp för bastu och läcker utelunch som Linda lagat. Isabellah fastnar i en mer än innehållsrik kartpärm och föräras ett par näst intill oanvända orienteringsskor och bjuder oss alla till Kenya ifall hon inte själv kan börja i gymnasiet i Vörå.

14.00 Jobb står det i schemat och vi är väldigt sena då vi når Långfors och den gård där kusin Monica och moster Anne fyllt ett antal släpkärror med bara en bråkdel av allt som blev oanvändbart

då källaren plötsligt fylldes med vatten. En snabbt anförskaffad pump har gått an oavbrutet sedan dess och en brun yta klättrar 70 centimeter upp längs väggarna i alla rum och visar var vattnet stått och fortfarande står långt ifrån allt där det ska. Jag har förvarnat Peter som käckt lovat ställa upp och bära en frysbox och nu är glatt överraskad över att den bara ska flyttas några meter. ”I Kenya brukar vi få gå flera kilometer och leta efter våra kor då det varit översvämning. Mitt hus flöt bort för inte så länge sen och jag vore tacksam om nån kunde hjälpa mig att samla ihop till ett nytt och slitstarkt tak. Möblerna är det inte så noga med. Jag hade bara en säng, en pall och en lampa.”

Som den elitidrottare han är sover han effektivt redan innan moster Anne bjuder på kaffe eller te eller hett vatten enligt önskemål och andra läckerheter. Isabellah som studerat ”home science” är storligen imponerad av hennes egenhändigt skapade gardiner och inredning och hoppas få återkomma och lära sig mera en dag.

18.00 samlas Femman-orienterarna för träning intill sportstugan i Kvevlax och eftersom vi är några minuter tidiga och borde proviantera inför en afton i skärgården frågar jag Peter och Isabellah om vi ska anlita Holms eller ”Andilshandilin”. Peter tycker Andilshandilin låter bättre och sover vidare medan Isabellah och jag går in och handlar.

I skogen hälsar vi på orienteringskompisar i alla åldrar och familjen Bäckström har fixat till femsex olika banor på en och en halv kilometer men Peter tycker att en runda är alldeles tillräckligt för honom för han måste ändå koncentrera sig på tio kilometer Midnattslopp i full galopp som väntar i Stockholm till helgen.

20.00 har vi dammat igenom halva Koskö och nästan hela Jungsund där vi möter Anders Hjerpe utanför ungdomslokalen där han spelat fotboll och så får fars allt mindre mörkgröna bil med allt gråare släpvagn vägledning vidare i denna vidsträckta Korsholms kommun tills vi nått ändan på en skogsväg i Köklot där Anders Lax lotsar oss till sin båt och smidigt kryssar ut mellan stenar och grynnor och broar i en sommarkväll som sällan varit skönare.

Han den tredje eller fjärde eller femte Anders som våra vänner möter på sin färd i Finland är sällsynt

Sitt still i båten! (Foto: Anders Hjerpe)

flink och snickrar med sin fars och brors hjälp ihop en alldeles egen villa, som sommarstugorna heter på denna sidan viken, i trä som blir många gånger större än Peters bortflutna hydda – ”Ni kan inte tro hur anspråkslöst vi bor i Kenya” säger Isabellah – och vi beundrar den både ut- och invändigt innan vi slänger oss i sjön. Isabellah och Peter slänger sig kanske inte riktigt, men dyker ändå i vattnet efter att ha övertygats om att här inte finns några krokodiler.

Sen äter vi grillkorv med senap och bröd och kött och karelska piroger och glass och det är så gott som mat en sommarafton i rödaste solnedgång bara kan vara.

Omkring midnatt överskrider fars bilsläpvagn även Finlands längsta och nästan allra högsta bro två gånger om och radion spelar countrymusik och Peter berättar att han skrivit låtar som blivit inspelade på skiva i Kenya.

Onsdag 11 augusti

06.15 är Peter redan så pigg att han iklär sig mitt hemgjorda Bölepannband och nummervästen från årets kinesiska Vasalopp och vi returnerar bilen och släpvagnen och jag cyklar före på vägen tillbaka genom skogen för att dra fram honom i ett fartlekspass på 40 minuter.

”Finns det Vassorloppet i Kina också?” undrar han då vi tänjer ut musklerna på gräsmattan framför höghuset.

10.00 ska den fartlek med kenyansk draghjälp som jag strax innan förvarnat om på Femmans

e-postlista starta på spånbanan i Vasklot men Peter har lagt sig och reser sig inte trots att jag ber honom ställa upp för alla de unga entusiaster som kan tänkas vänta på den store auktoriteten. Inte heller har han någon fartleksklocka som Isabellah efterlyser innan hon joggar och jag cyklar över bron mot spånbanan där vi möter Jens och Mathias som har klockor båda två och så springer de en minut i fullt tempo och joggar en minut och springer fullt i en minut och ibland i två och något extra snack mellan varven ska det inte vara enligt Isabellah.

”Först springer vi. Sen kan vi prata” säger hon. Jag cyklar hem i förväg och då det dröjt oroväckande länge utan att hon syns till går jag ut på balkongen och finner henne pratande med långhårig finsk man med tatuering på armen i parken utanför.

”Jag har fått en vän!” berättar hon med ett stort glatt skratt då hon kliver in genom dörren en stund senare.

”Han heter Pete!”

Pete kan ingen engelska men har skrivit sitt telefonnummer på Isabellahs arm men den är så mörk så vi lyckas inte utläsa det. Peter som kan vissla Gyllene Tidens sommarhit ”Tuffa tider” lyssnar på ”Teaser Japanese” i CD-spelaren och har mycket roligt.

12.00, ungefär, efter avverkad frukost, gör Peter och jag en turné via tidningsredaktionerna och turistbyrån i stan för att samla uppgifter om bygden och tidningar där kenyanernas framfart skildrats.

”Vi måste göra en tidning eller en bok eller något om det här där hemma och visa för alla för att

Koncentrerad fiskare och manövrerande Lax. (Foto: Anders Hjerpe)

Korsholms framtid lär sig klippa häckar i Kvevlax. (Foto: Anders Hjerpe)

kunna samla bidrag till orienteringen” säger Isabellah då vi är tillbaka.

13.45 slår vi oss ner vid Anders Hjerpes dator för en lektion i hur man uppdaterar hemsidor. Peter vill ha en egen hemsida för det har en kenyansk mästarlöparinna som är gift och bosatt i Holland och snart ska springa OS och där vill han också vara med en dag och dessutom är det viktigt för en blivande idrottsminister att visa upp sig. Åter hemma väntar ett brev med texten ”To the Kenyan girl” på tamburgolvet och Isabellah skrattar ännu högre och gissar att hennes nya vän Pete tagit hjälp av någon kvinna för att få till detta brev på engelska där han först och främst berättar att hon är vacker och sen förtydligar sitt telefonnummer eftersom det han skrev på armen blev fel och nu väntar han på att hon ska ringa.

16.30 ringer Anders Hjerpe på dörren och tar oss med till Kvevlax där Peter vill visa oss hur man tränar ”diagonals and straights” och blivande finländske mästaren Mathias intresserat har mött upp igen men först bjuder Robin in den kenyanske löparprofessorn för att ge några råd till knattarna i friidrottsskolan som ska träna häcklöpning.

Peter har frågat om han kan få nästan alla kläder som han fått syn på hemma hos mig och nu bär han mina allra första och rödaste orienteringstights från sent 80-tal och den färskaste Femmantävlingsskjorta jag har som väl är tio år yngre. Därtill har han på sig den spelande skotska baskern med inbyggd peruk som jag nogsnamt upplyst honom om att han bara får låna och i denna mundering börjar han sin introduktion, med allvar i rösten, och jag översätter:

”Hej på er. Jag heter Peter och kommer från Kenya. Då jag var i er ålder hade jag en skolväg på 15 kilometer och vi hade inga skolskjutsar. Vi måste gå fram och tillbaka till skolan och mitt på dagen gick vi hem för att äta lunch och så gick vi tillbaka igen och det fanns inga asfaltvägar och ganska många fler backar än här. Mellan mitt hem och skolan låg en militärförläggning och där såg vi ofta pojkar som var ute och sprang. Det gick ju snabbare än att gå, så snart började jag springa med dem. Så vaknade mitt intresse för löpning.”

Barnen lyssnar andäktigt medan Peter berättar. Med tanke på publiken låter han den här gången vara osagt att han själv måste sluta skolan efter

sjätte klass då hans familj inte längre hade råd med avgifterna. Sedan dess har han mer eller mindre varit löpare på heltid och han är lika tacksam som Isabellah över att ha fått chansen att flytta in på ett träningscenter där han får mat för dagen, även om träningsprogrammet är så tufft att han då han var yngre ibland bara sprang iväg därifrån och ville lämna allt.

Hur som helst, här och nu och i Kvevlax kan jag inte låta bli att imponeras över hans pedagogiska talanger. Lugnt och metodiskt och alldeles lagom enkelt lär han ut löpteknik till de unga och leder övningar som de lydigt utför. Isabellah är lycklig över att få hjälpa till och till slut tackar hon och den lille herremannen i den röda hatten sina elever och önskar dem allt gott och hoppas att de kanske-kanske kan återses om ett år och få se att de lekt sig fram och tränat med måtta och förhoppningsvis gjort framsteg.

19.30 missar vi aftonmusiken i Trefaldighetskyrkan som även denna sommaronsdag är alldeles gratis.

20.00 är vi hemma igen och snart nere i husets tvättstuga där det är snurr i maskinen. Det slår mig att gästerna inte ens frågat efter den TV som gömmer sig under en handgjord kinesisk duk sedan jag slutat betala licensen i januari förra året. Efter att vi ätit det sista av riset är det väldigt mycket dags att packa och Peter tittar länge och lystet på min gråsvarta tröja under hatthyllan medan jag provar hans randiga mössa i sju färger. "Den har min mamma stickat" säger han stolt.

"Är det sant?" frågar jag förvånad.

Jag plockar fram två stickade mössor som min mor har gjort och undrar om han vill byta.

"Din mamma har stickat den här?" undrar han och håller upp den tjocka mörkblåvita som det står Anders på.

Den vill han ha.

Jag som aldrig kunnat tro att det finns så stora och vackra stickade mössor i Afrika blir lika glad som överraskad över att få den sjufärgsrandiga med silverstänk och donerar självklart funktionärsjackan från FM i friidrott till Isabellah och kusin Lars' bröllopskostym till Peter.

Den blivande idrottsministern myser och lyser och viker omsorgsfullt ihop dresen och ber om en ren påse att frakta den i.

Torsdag 12 augusti

Den nya dagen har redan börjat då Isabellah och jag burit upp de torraste kläderna från tvättstugan och vi börjar sortera de tidningar, löpsedlar, kartor och broschyrer om Österbotten som jag lovat att de ska få var sitt exemplar av. Ur datorn skriver jag ut direktiven för nationella förbund som vill bli medlemmar i internationella orienteringsförbundet medan Isabellah intresserat studerar den instruktionsbok på engelska som jag lånat henne. Då jag kollar e-posten hittar jag ett brev med rubriken "tack" som hon skickat samma eftermiddag.

"Vi har kanske inga goda saker att ge dig, men du ska veta att vi alltid kommer att minnas allt du gjort för oss och att du alltid är välkommen i Kenya" har hon skrivit.

Jag får en tår i ögonvrån och vi pratar en stund om vad som krävs av ett kenyanskt orienteringsförbund och hon har fler frågor som hon hittat i den engelska handboken och jag bara måste börja packa själv inför fyra dagar på resa och var finns förresten de pengar som Peter och Isabellah sprang ihop i Jakobstad i söndags?

Jag har med avsikt låtit bli att ge dem vidare tidigare, för att minska frestelsen att göra av med sedlarna som ju borde sparas för utgifter som kan möta dem under knappa två månader i Sverige och i första hand för försörjningen på hemmaplan därefter. Ingen av dem har heller frågat efter pengarna och på hela veckan har jag inte ens sett att Peter skulle ha någon plånbok medan Isabellah ibland tagit fram en liten börs och erbjudit sig att betala mat och andra småutgifter och var har jag lagt det där bruna kuvertet egentligen?

Farligt mycket pappersbråte seglar omkring på bordet intill bäddsoffan där den leende proffslöparen sover oskyldigt sedan flera timmar medan Isabellah i sin soffa fortfarande läser orienteringslitteratur. Jag är säker på att jag lagt sedlarna på strategisk plats och bläddrar än en gång igenom högarna och fortsätter i arbetsrummet där än mer papper och tidningar och post har strandat och jag undrar oroligt om verkligheten verkligen varit för vacker för att vara sann.

01.23 Suck. Stoor suck av lättnad och glädjetårar då eurosedlarna faktiskt återfinns ungefär där de ska finnas, under femte inventeringsrepsen

längst ner under den tredje obestämbara tidningshögen från vänster på det minsta skrivbordet i arbetsrummet. Mycket stor suck av lättnad och dags att sluta läsa nu, Isabellah. Om några timmar ska vi tömma tvättstugan och springa igen.

06.00 eller jo, kanske aningen senare: Sista språnghmarschen längs stranden där radio-Peter Fahllund kommer förbicyklande och Kenya-Peter berättar att en annan av hans drömmar är att bli discjockey och vi fortsätter till Böle där Isabellah föräras en T-skjorta av mor till frukost och Peter får en CD med Lokets favoriter av lillebror och vi än en gång lånar bilen av far.

09.00 startar vi exakt en timme försenade en bilfärd tillsammans med kreativa internet-specialisten Kalle Smeds som också är manager för han slägg-David och på väg mot OS i Aten men först ska vi besöka den stora och fortfarande ganska finlandssvenska banken på Mannerheimvägen i Helsingfors för att träffa Mikael Ingberg som också är ordförande för det finlandssvenska centralidrottsförbundet som har på känn att det borde förnya sina hemsidor. Efter knappa hundra kilometer österbottniska slätter och skogar ringer jag för att försäkra mig om att mötet finns i den Ingbergska kalendern och får bekräftat att han i alla fall ska finnas på plats. Det är mycket lugnt i baksätet och asfaltarbeten utanför Tammerfors och vi kör nästan slut på bensinen till Tavastehus och sen kör Kalle och därmed hinner vi fram.

14.00 stiger vi ur hissen på rätt våning och får vänta mindre än tjugo minuter med en av bankens internetexperter utanför direktörsrummet så att Peter med allvarlig min hinner läsa hela den engelska versionen av fjolårets bokslut i en mjuk fåtölj innan han och Isabellah som först tänkt berätta att hon är kassör i en idrottsförening på stark frammarsch men också grips av stundens allvar kan hälsa på Ingberg och sedan försvinner de ut på stan.

14.58 är vi tillräckligt klara för att Mikael Ingberg och jag ska kunna utgå och han undrar hur jag nu ska hitta etiopierna. Jag väntar sju minuter ute på gatan och går sedan otåligt in på närmsta café och hälsar glatt på den första gäst jag ser men frågar inte om han är etiopier utan ursäktar mig då jag märker att det inte är Peter och hinner fundera på en alternativplan ifall vi nu inte skulle

hinna fram till båten i Åbo men utanför kommer de två emot, lika lyckliga som jag över att återses, och Isabellah berättar att de bara gått Mannerheimvägen upp och ner för att inte tappa bort sig. Så väntar vi in Kalle och äter lunch längst ner i det stora köpcentret där Peter charmar servitrisen så att vi får 80 cent rabatt innan vi säger tack och hej till Kalle och bestiger Domkyrkan och går ner i Tempelkyrkan där vi tänder var sitt ljus och ber en stilla bön.

Därpå kör vi västerut i hundra kilometer tills jag bara måste stanna och lägga mig på en bänk utanför en bensinmack. Peter är så pass vaken att han spelar "Min gitarr" med Sven-Ingvars på Loket-CD:n nio gånger innan Isabellah och jag förmår honom att låta skivan snurra vidare och då jag vilat mig i form för fortsatt chaufförsuppdrag undrar jag om det där ordet fartlek som de använder så flitigt i träningssammanhang verkligen finns i den kenyanska vokabulären.

"I Kenya är du ingen löpare om du inte vet vad fartlek är" svarar Isabellah på sitt rappa och säkra men ändå väldigt varma och humorglittrande sätt.

I Åbo äter vi lågbudgetpizza i angenäm invandermiljö och rullar vemodigt mot slottet och hamnen.

20.45 och detta är farväl och jag fördelar stälarna och Peter vill ha en sista glass i bätterminalen innan de ska äntra Isabella.

"Tack för allt! Vi har ju inte ens kramats" säger hon som har ett h mer än båten i sitt namn och vi omslingrar varann.

Peter har några visdomsord på vägen:

"Kom ihåg att spela av Gyllene Tider-CD:n till mig. Och att utveckla de där fartleckslockorna. Det kan finnas en marknad för dem. Och så måste du komma till Kenya så vi kan ordna Park World Tour-tävlingar."

"Jag ser fram emot det. Då ska segrarna få kor i stället för prispengar. När blir ditt bröllop?" undrar jag.

"Då du gifter dig ska jag också gifta mig" skrattar Peter.

"Ta väl hand om kostymen" skrattar jag.

"Idrottsminister" säger han drömskt och nu skrattar Isabellah också och deras leenden är lika varma och breda som deras tänder är bländande vita.

• • •

Tack för ett omtumlande och ibland så vackert 2004!

Allt Gott, såväl gammalt som nytt!

Under 2005 ska jag skriva en bok och nästan inte göra nånting annat, förutom att skida (mer snö, tack!) och springa och kanske orientera lite då jag känner för det och besökare från Afrika och alla andra bygder är varmt välkomna! Må väl!

Oj, så njutbart det är när tempot är lagom och sommaren grön.

Anders Vestergård • Skolhusgatan 40 A 5 • 65100 Vasa • Finland

Tel/fax +358 (0)6 3177078 • Mobil +358 (0)50 5905950 • E-post anders.vestergard@multi.fi